

Běh a jeho různé podoby

Emanuel Hurych

vstup

Otázka:

Může být tak běžná, samozřejmá a jednoduchá pohybová aktivita, jako je běh, chápána jinak než atleticky a zkoumána jinak než v analýze pohybové aktivity?

Jako mentální aktivita, součást života či umělecké dílo?

1 - běžci

Zdaleka ne všichni filosofové sportu jsou aktivními sportovci. Většina z nich v českém a slovenském prostředí spíše není. Pokud však jsou, nenajdeme mezi nimi většinou více než jednoho plavce, basketbalistu, fotbalistu či boxera.

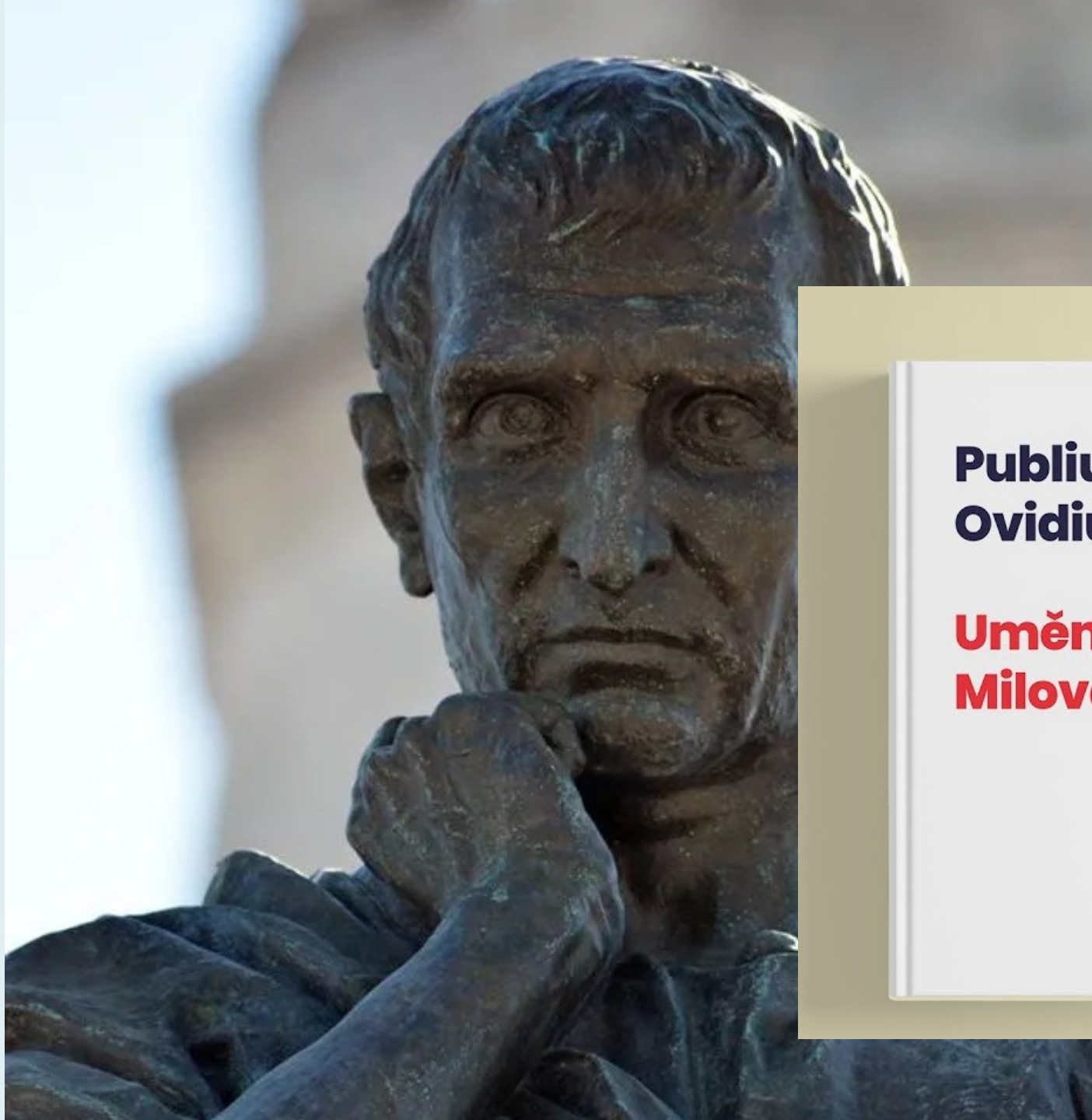
Avšak někteří jsou běžci.

Například Oborný, Bednář, Hurych.

(Analogicky např. v US prostředí Jeff Fry, Douglas Hochstetler).

Je to dáno náhodnou shodou okolností?

Existuje nějaký důvod, proč filosofové, kteří obvykle preferují **složitě, neprvoplánové a strukturované myšlenkové pochody** dávají přednost jedné z **nejprimitivnějších pohybových aktivit**, jež je typická svou **monotónností** a stereotypním zatížením?

**Publius
Ovidius Naso**

**Umění
Milovati**

SVĚTOVÝ BESTSELLER O BĚHÁNÍ

BORN TO RUN ZROZENÍ K BĚHU

Zapomenutý národ a tajemství nejlepších
a nejšťastnějších běžců světa

Christopher McDougall

Born to Run. Zr
poněkud kontro

knih

- Je

- Autor občas

em poněkud

- Masové roz
obehrávanýc

do situace
astní viny.

MLADÁ FRONTA

Snad při vědomí toho, že dřina je pro ultramaratonské běžecké trati součástí zcela nezpochybnitelnou, je kniha z velké části psána v duchu myšlenky, kterou v závěru pronáší výživová poradkyně Sunny Blendeová:

„Ultraběžectví je jen soutěž v pití a jídle, u které se lidé trochu proběhnou, a doplňuje ji krásná scenérie“ (McDougall, 2013, 275).

Již z této definice je patrné, že kniha **nadsázkou** ↑ nešetří. To také nepochybně přispělo k její popularitě.

Vážnější tóny (trénink s Caballo Blancem): ↓

„Caballo strávil na stezkách tolik let, že dokonce vymyslel jména pro kameny pod svými nohama. Některé byly ayudantes, pomocníci, kteří mu pomáhali odrážet se vpřed. Jiné označoval za ‚podvodníky‘, protože vypadaly jako ayudantes, ale při odrazu se zrádně pohnuly. A o dalších hovořil jako o chingoncitos, malých parchantech umírajících touhou vás složit na zem“ (tamtéž, kapitola 17, 109–110).

Motto Jenn Sheltonové:

„Vlastně jsem o tom ještě s nikým nemluvila, protože to zní skoro snobsky, ale začala jsem s ultraběhem, abych se stala lepším člověkem. (...)

Myslela jsem, že když člověk uběhne sto mil, dostane se do toho zenového stavu. Stane se z něj něco jako Buddha a začne rozdávat mír a lásku.

V mém případě to nezabralo, jsem stejná potvora jako předtím, ale pořád **je tu naděje, že to člověka změní v takového, jakým by chtěl být**, ve vyrovnanější bytost“ (tamtéž, kapitola 22, 145–146).

Usilovat o to **stát se prostřednictvím běhu lepším člověkem**, to je **poselství**, které McDougall vysílá v různých obměnách mnohokrát.

Dalším **poselstvím** je **možnost celoživotního spojení člověka s během**.

Autor cituje názor profesora evoluční biologie Dennise Brambla:

„Na nás lidech lidech je cosi skutečně divného. Nejenom, že jsme ve vytrvalostním běhání velmi dobří, my jsme v něm dobří také hodně dlouho. Jsme stroje stvořené k běhu a nikdy se neopotřebujeme“ (kapitola 28, 235).

Thursday, February 01, 2007

Jack Kirk, the "Dipsea Demon", dies at age 100

Jack Kirk, who ran the Dipsea 67 times over his storied running career, died on Monday at the age of 100. Jack ran his 67th Dipsea in 2002 at age 96, exclaiming "you don't stop running because you get old, you get old because you stop running". He has won the event a few times, at age 44 and 60.

LOH Řím
1960
1500 m
3:35,6

MOJE NEČEKANÁ CESTA
K ÚSPĚCHU NA ULTRAMARATONU

JEZ A BĚHEJ

Scott Jurek

společně se Stevem Friedmanem

MLADÁ FRONTA

Běh jako umění

Zpátky k běhání jako k fenoménu

Běhání jako obraz

Můžeme pořídit fotografii běžce.

Můžeme pořídit vynikající fotografie běžce a vyhrát s ní soutěž.

Zde jde však o něco jiného:

Pocity každodenního běžce

- Šedé nebe a mlhavý opar za chladného rána.
- Větrné a deštivé odpoledne uprostřed zahrádek, které cestou míjíme.
- Hvězdné nebe nad námi, když běžíme tmavou ulicí za mrazivého zimního večera.
- Lidé nechápavě vrtící hlavami, psi kteří pobíhají okolo a kteří „nikdy nekoušou“.
- Temně zelená hradba lesů na horizontu.
- Cestička v trávě na hrázi rybníka, kterou máme lehce rozmazanou vlivem stupňovaného tempa úseků v intervalovém tréninku.

Stovky malých momentek v naší mysli, které mají neopakovatelnou atmosféru, vůni a nedefinovatelnou poetiku. Osobní a soukromé. Žádná umělecká fotografie, žádná filosofie, žádné malby. Kus poezie.

Běh coby báseň?

Běhání jako hudba

Rytmus běžeckých kroků může připomínat zvuk bubnů dávných šamanů či indiánských tamtamů.

Maratonci jsou často při městských maratonech povzbuzováni bubny (či rytmickou muzikou), což jim pomáhá udržovat tempo a rytmus.

Při běhání si můžeme zpívat jakoukoli písničku a mít pocit absolutní svobody.

Můžeme poslouchat zvuky kolem nás – hučící auta, kvílení větru, zpěv ptáků a také zvuk našich kroků.

To vše dohromady dává píseň, symfonii či operu. Prostě hudbu.

Heidegger (1996) hovoří o každodennosti a historičnosti pobytu (Dasein).

Jaké jsou dva možné rozdílné modely běhu?

- 1. Tradiční** – pohyb popsán kinantropologickými prostředky (antropomotorická, biomedicínská, biomechanická charakteristika apod.)
→ bipedální lokomoce, atletická disciplína, distance, historie, různé druhy soutěží
- více soutěžní charakter a více spojeno s historičností
- 2. Umělecký** (kreativní) – mozika obrázků, zvuků, pocitů a zážitků
- více spojená s tréninkem a každodenností

“gumpismus“

V kontextu historičnosti (dějinnosti) a každodennosti běhu hovoří Oborný (2009) o “gumpismu” (podle filmového hrdiny Forresta Gumpa). Jde o stav, kdy se běhání (pro někoho) stává esenciální součástí lidského života.

Anglická vsuvka

* running *

It ***runs through*** every day and every moment of somebody's perception.

If we ***run out*** of stamina, ***run out*** of optimism

we can do ***running***.

If we ***run amuck*** from worries of a bad day,

if our ***blood runs cold*** from the commerce and stupidity of the outer world,

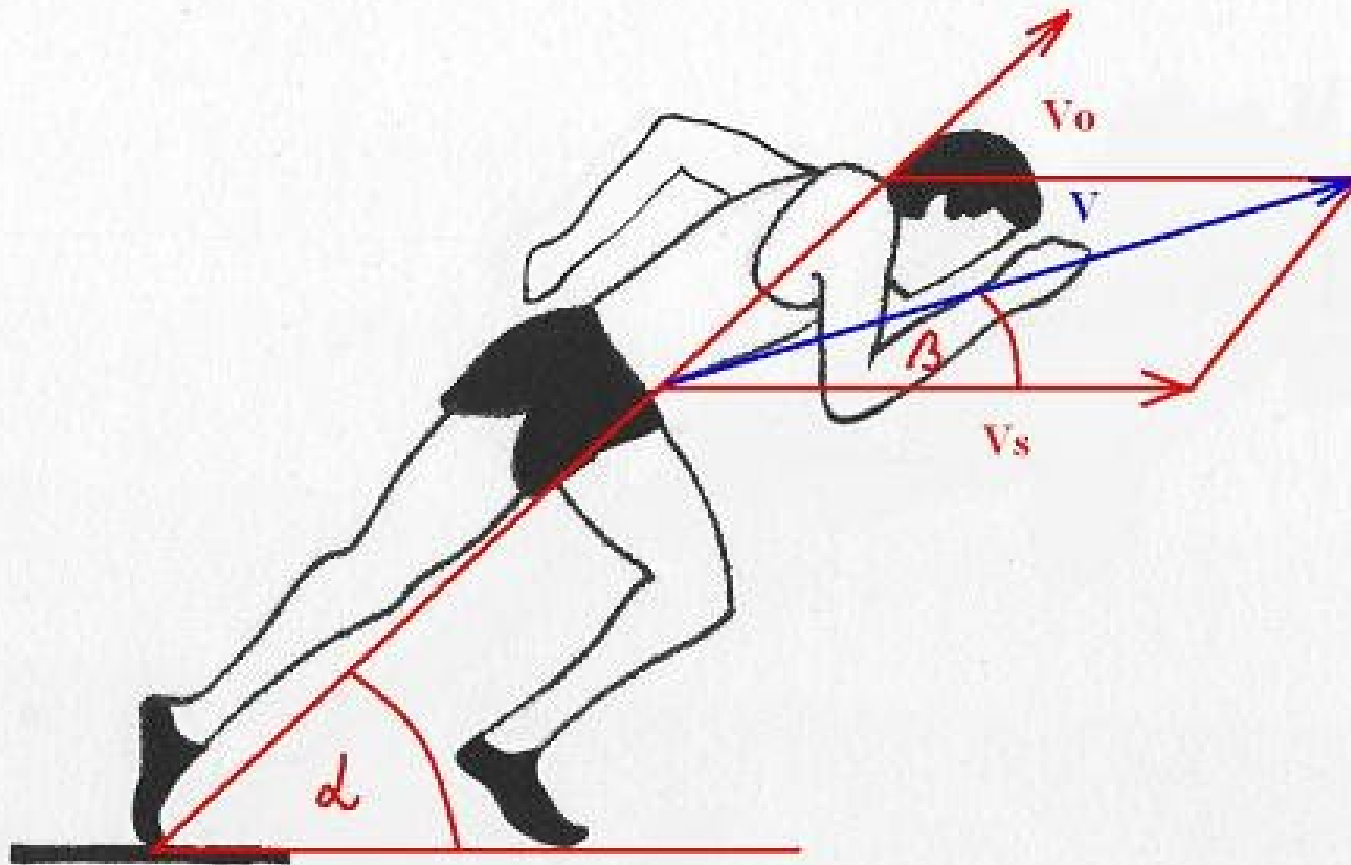
if our chances to reach the desired aim ***run low***,

if we ***run off the rails***,

if our sureness ***runs away***,

that is time to do running.

References:

- Caillois, R. (2000). *Man, Play and Games*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press. ISBN: 0-272-07033-X.
- Dobrovolný, B.(2001). *Zábavná matematika*. Praha: Levné knihy Kma. 240 p.
- Heidegger, M. (1996). *Bytí a čas*. Praha: OIKOYMENH, 477 pp.
- Husserl, E. (2004). *Ideje k čisté fenomenologii a fenomenologické filosofii I*. Praha: OIKOYMENH, 339 pp.
- Kant, I. (1990). *Základy metafyziky mravů*. Praha: Svoboda, 1990. 129 s. ISBN: 80-205-0152-5.
- Lefebvre, H. (1987.) *The Everyday and Everydayness*. In *Yale French Studies*, 73 (10), 7 –11.
- Kirchner, J., Hogenová, A. (editoři). (2001). *Prožitek v kontextu dnešní doby*. Praha: FTVS UK. ISBN: 80-86317-16-1.
- Krein, K. (2008). *Sport, Nature and Worldmaking*. *Sport, Ethics and Philosophy* 2 / 3. 285-301. ISSN: 1751-1321.
- McNamee, M. (2008). *Sport, Virtues and Vices: Morality Plays*. London: Routhledge. ISBN: 978-0415194099.
- Oborný, J. (2001). *Filozofické a etické pohľady do športovej humanistiky*. Bratislava: FTVS UK, 129 pp.
- Ovid, P. N. (1949). *The Art of Love*. New York, USA: Stravon Publishers, 126 pp.